

Arboretum na Bukovině bylo založeno kolem roku 1860 majitelem hruboskalského panství **Janem Křtitelem, svobodným pánem z Aehrenthalu** s odbornou pomocí lesníka **Leopolda Angra**. Leží při cestě mezi zámek Hrubá Skála a hradem Valdštejn. Celková rozloha oplocené části je 2,73 ha. Již v době založení byl v arboretu postaven hrázdný altán.

Arboretum je jednou z **nejstarších pokusných ploch** zaměřených na zavádění cizích dřevin na naše území, tzv. introdukce. Naleznete zde několik desítek cizokrajných i domácích druhů a kulturních odrůd dřevin. Díky značnému stáří většiny zde rostoucích dřevin můžete spatřit některé stromy ve velikosti, která se naskytne opravdu jen výjimečně. V případě některých druhů (např. jedle obrovská, douglaska tisolistá) se jedná patrně o první pokusy s pěstováním na území Čech. Výsadby se neomezovaly pouze na vlastní plochu arboreta, ale existují i záznamy i z dalších míst Hruboskalska.

K prvním cizokrajným dřevinám zde vysázeným patří **douglaska tisolistá** (*Pseudotsuga menziesii*). Z poznámek lesníka Angra lze usuzovat, že zde byla poprvé vysázena roku 1857. Postupně byly vysazovány další druhy dřevin, a sice **jedle obrovská** (*Abies grandis*), **jedle kavkazská** (*Abies nordmanniana*), **jedle ojíňená** (*Abies concolor*) a **jedlovec kanadský** (*Tsuga canadensis*). Tyto druhy se ve starých exemplářích v arboretu zachovaly dodnes. Mezi dalšími vzrostlými jehličnany najdeme **smrk ztepilý** (*Picea abies*), **borovici těžkou** (*Pinus ponderosa*), **modřín japonský** (*Larix kaempferi*). Z listnáčů pak domácí **buk lesní** (*Fagus sylvatica*), **dub letní** (*Quercus robur*) a **dub zimní** (*Quercus petraea*), které se zde nacházejí i ve vzácných formách, z cizích pak **dub červený** (*Quercus rubra*) nebo **liliovník tulipánokvětý** (*Liriodendron tulipifera*).

Od založení arboreta před 150 lety mnoho původních stromů již uhynulo (odhadem dvě

třetiny). Řada z nich byly druhy, které zde nenašly vhodné podmínky a později byly nahrazeny novými výsadbami, např. **platan javorolistý** (*Platanus hispanica*). Mezi nejmladšími výsadbami nalezneme i dříve nepěstované druhy, např. **sekvojovec obrovský** (*Sequoiadendron giganteum*) či **katalpu trubačovitou** (*Catalpa bignonioides*).

Navzdory významu arboreta, nebyly jeho osudy příliš šťastné. Zejména v období druhé světové války arboretum zcela zpustlo. Po roce 1945 jej získal stát a péči převzaly Státní lesy. Koncem padesátých let, kdy jej spravoval Lesní závod Lomnice nad Popelkou, byla provedena revize dřevin, plocha arboreta byla vyčištěna a nově oplocena. Vzrostlé stromy byly uvolněny a označeny jmenovkami. Později správa přešla na Lesní závod Hořice v Podkrkonoší. Od roku 1955 po zřízení **Chráněné krajinné oblasti Český ráj**, se na správě a péči o arboretum podílejí obě organizace. Od roku 1998 je arboretum součástí **přírodní rezervace Hruboskalsko**. V roce 1999 byla provedena podrobná revize dřevin včetně návrhu obnovy arboreta a od roku 2000 jsou stromy vyhlášeny za památné.

V roce 2005 vytvořil Ivan „Dědek“ Šmíd sochu **Ducha arboreta** z odumřelé douglasky tisolisté. Při slavnostním otevření zrekonstruovaného historického altánu k 50ti letému výročí vyhlášení CHKO zde byl vysazen nový druh dřeviny – **jinan dvojlaločný** (*Ginkgo biloba*). Ve stejném roce byl Český ráj zařazen do **Evropské sítě geoparků UNESCO**.

Liberecký
kraj

Vydalo Středisko ekologické výchovy Český ráj
ve spolupráci se Správou CHKO Český ráj.
Tisk: tiskárna Polygraf Turnov, náklad: 5 000 výtisků
Leták vznikl za podpory Libereckého kraje.

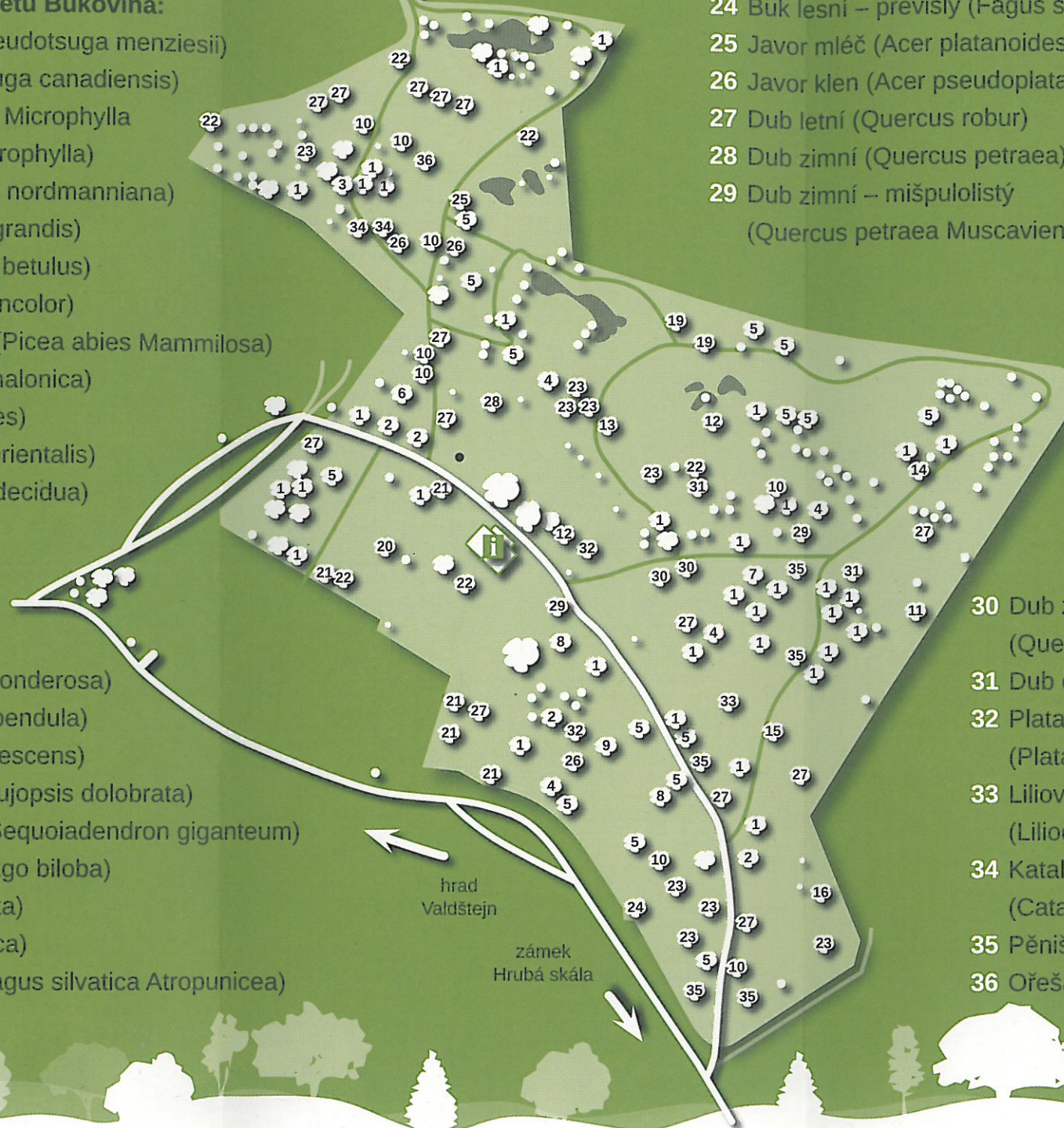
ARBORETUM BUKOVINA

Zajímavé dřeviny v Arboretu Bukovina:

- 1 Douglaska tisolistá (*Pseudotsuga menziesii*)
- 2 Jedlovec kanadský (*Tsuga canadiensis*)
- 3 Jedlovec kanadský var. *Microphylla* (*Tsuga canadiensis* *Microphylla*)
- 4 Jedle kavkazská (*Abies nordmanniana*)
- 5 Jedla obrovská (*Abies grandis*)
- 6 Habr obecný (*Carpinus betulus*)
- 7 Jedle ojíňená (*Abies concolor*)
- 8 Smrk ztepilý strukovitý (*Picea abies* *Mammilosa*)
- 9 Jedle řecká (*Abies cephalonica*)
- 10 Smrk ztepilý (*Picea abies*)
- 11 Smrk východní (*Picea orientalis*)
- 12 Modřín opadavý (*Larix decidua*)
- 13 Modřín japonský (*Larix kaempferi*)
- 14 Borovice vejmutovka (*Pinus strobus*)
- 15 Borovice těžká (*Pinus ponderosa*)
- 16 Bříza bělokorá (*Betula pendula*)
- 17 Bříza pýřitá (*Betula pubescens*)
- 18 Zeravinec japonský (*Thujopsis dolabrata*)
- 19 Sekvojovec obrovský (*Sequoiadendron giganteum*)
- 20 Jinan dvoulaločný (*Ginkgo biloba*)
- 21 Lípa srdčitá (*Tilia cordata*)
- 22 Buk lesní (*Fagus silvatica*)
- 23 Buk lesní – nachový (*Fagus silvatica* *Atropunicea*)

- 24 Buk lesní – převislý (*Fagus silvatica* *Pendula*)
- 25 Javor mléč (*Acer platanoides*)
- 26 Javor klen (*Acer pseudoplatanus*)
- 27 Dub letní (*Quercus robur*)
- 28 Dub zimní (*Quercus petraea*)
- 29 Dub zimní – mišpulolistý (*Quercus petraea* *Muscaviensis*)

- Legenda:**
- výrazný strom
 - strom/keř
 - pěšina
 - velká cesta
 - skalní útvary
 - socha

- 30 Dub zimní – vrboolistý (*Quercus petraea* *Gieslerii*)
- 31 Dub červený (*Quercus rubra*)
- 32 Platan javorolistý (*Platanus acerifolia*)
- 33 Liliovník tulipánokvětý (*Liliodendron tulipifera*)
- 34 Katalpa obecná (*Catalpa bignonioides*)
- 35 Pěnišník (*Rhododendron* sp.)
- 36 Ořešák černý (*Juglans nigra*)

hrad
Valdštejn

zámek
Hrubá skála